

HRADP00EYT8N

Kancelář prezidenta republiky

V Praze dne 18. září 2024

Č. j.: SPH 1960/2024

Závazné stanovisko

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče

k akci „Objekt č. p. 192 – oprava fasády včetně stavebních výplní. Pražský hrad“

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče, příslušná podle § 2 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu a dle § 27b odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, vydává na základě § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve spojení s § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jako dotčený orgán pro řízení vedené stavebním úřadem toto závazné stanovisko:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. k posouzení žádost č. j. SPH 1960/2024 o závazné stanovisko k akci **„Objekt č. p. 192 – oprava fasády včetně stavebních výplní. Pražský hrad“** (dokumentace pro provedení stavby s č. j. SPH 1948/2024).

Jde o záměr celkově obnovit plášť Klarovy vily včetně stavebních otvorů. Je naplánováno statické řešení trhlin na nárožích domu pomocí helikální výztuže, očištění a vyspravení celé fasády a provedení nového vápenného nátěru. Součástí řešení fasády je také obnova kamenných ostění sklepních oken do ulice, osekání zasoleného soklu a revize anglických dvorků. Součástí projektu je také obnova všech okenních a dveřních výplní, přičemž část oken s nejvíce degradovanými konstrukcemi jsou navrženy k výměně za odpovídající kopie. Projekt také řeší výměnu svodů a rehabilitaci okopních litinových rour a řešení provizorního vedení kabeláže na fasádě domu. Další částí projektu je obnova ohradní zídky s plotem, přičemž ze statických důvodů je navrženo přezdění jednoho sloupku brány.

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče žádost posoudil z hlediska zájmů státní památkové péče na ochraně Pražského hradu, který je, včetně jeho areálu, nařízením vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prohlášen za národní kulturní památku, a stanoví:

Realizace prací na fasádách, včetně stavebních výplní, objektu č. p. 192 podle předloženého záměru je přípustná při dodržení následujících podmínek:

Památková obnova pláště domu a jeho výplní (č. p. 192) je z podstatné části restaurováním architektury a jejích součástí – je tak primárním požadavkem účast restaurátorů odpovídající kvalifikace, uměleckých řemeslníků a všeobecně odborných řemesel s dlouhodobou praxí na obnově historických, a především památkově chráněných objektů. Ne všechny práce je třeba provádět přímo za účasti restaurátora, ale ten by měl vždy převzít minimálně supervizi nad koncepcí a správnými technologickými postupy jednotlivých kroků zásahu. Restaurování architektury a výzdoby pláště objektu musí odpovídat standardům, které jsou v areálu národní kulturní památky Pražský hrad dlouhodobě dodržovány.

V případě obnovy dveří B.3 (dveře a rám pravděpodobně od Otto Rothmayera) se jedná o zásah, který bude prováděn přímo držitelem restaurátorského povolení Ministerstva kultury České republiky zaměřeného na restaurování dřeva (např. v rozsahu restaurování uměleckořemeslných prací ze dřeva či truhlářských prací), na základě schválených restaurátorských záměrů, které předloží s dostatečným předstihem Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky. Památkový dohled v průběhu celého zásahu budou vykonávat pracovníci Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky.

Dále předpokládáme dozor restaurátorů - držitelů následujících povolení Ministerstva kultury ČR (dále jen MKČR) v oboru restaurování kamene (např. v rozsahu restaurování nepolychromovaných uměleckých či uměleckořemeslných děl z kamene), kovu (např. v rozsahu restaurování uměleckořemeslných kovářských, zámečnických prací), dřeva (např. v rozsahu restaurování uměleckořemeslných prací ze dřeva či truhlářských prací), štuky, popř. uměleckořemeslné malby (např. v rozsahu restaurování uměleckořemeslných nástěnných maleb a štuky). Ostatní pracovníci, kteří se pod vedením restaurátorů budou na zásahu podílet, musí být dostatečně odborní a zkušení.

Lešení bude postaveno z čistých a nezkorodovaných dílů a bude zakryto sítí v pískové barevnosti (RAL 1015) bez bannerů a reklam.

Technologický standard:

Před zahájením mokrých technologických procesů budou nejprve odstraněny případné výkvěty solí na fasádě i v soklové části – záměrem je vyloučit recirkulaci většího množství solí do terénu. V soklové části fasády na jižní straně je třeba celý sokl kvůli zasolení oklepat. V ostatních soklových partiích doporučujeme nejprve očištění suchým kartáčem a odsátí včetně všech zcela uvolněných částí vysavačem. Teprve potom bude celý povrch zdiva/fasád šetrně omýt čistou vodou pod mírným tlakem (ideálně teplou vodou, či kombinací páry a vody). Tlak vody nesmí ohrozit poškozené a uvolněné části ani poškodit povrch zdiva, resp. omítek. Všechna okna (okenní otvory) budou před mytím zabezpečena proti zatékání vody do interiéru. Soklová partie směrem do ulice bude potom osekáním zbavena zasolených omítek.

Očištění fasády

Prvním krokem (po provedení fotodokumentace) bude mechanické očištění nečistot na fasádě. Následuje celoplošné mytí fasády pomocí horké tlakové vody (tlak je třeba nastavit tak, aby nedošlo k poškození historických omítek) či páry, případně kombinací obou. V případě, že by po kontrole na fasádě byla nalezena místa akrylových, akronátových či silně

disperzních nátěrů, musí být další postup prací projednán na místě se zástupci památkové péče a náležitě upraven technologický postup.

V žádném případě nesmí dojít bez předchozí konzultace k celoplošnému škrábání celých souvrství dochovaných barevných nátěrů a ke strhávání soudržných omítek.

Omítky a štuková výzdoba

Po odstranění nevhodných nátěrů a základním dočištění budou provedeny **lokální** opravy případných destruovaných míst a trhlin. Ve většině případů budou trhliny pečlivě, ale citlivě proškrábnuty, injektovány a zatřeny vápennou kaší, která bude případně nastavena mramorovou či opukovou moučkou. Starší vysprávky na cementové bázi budou odstraněny a nahrazeny odpovídajícím a schváleným materiálem na vápenné bázi. Dutiny budou injektovány plněnou vápennou kaší (případně ztuženy nosnými můstky). V některých případech nevyklučujeme použití trhlínových tmelů vhodného typu (např. typu Bayosan Baumit Multicontact MC 55 W). Jemnější trhliny v barokní omítce budou velice opatrně proškrabávány k jádru (případně včetně, pokud trhlina není jen povrchová), a pečlivě vypláchnuty tlakovou vodou. Tyto omítky jsou většinou velice kvalitní a pevné, je škoda do nich výrazněji invazivně zasahovat. Poté budou trhliny pečlivě a zatmeleny vápenným, případně plněným injektem. Pro injektáže případně odloučených ploch bude použit vhodný materiál na vápenné bázi s odpovídajícím plnivem (mramorová moučka, opukový prach, čistý křemičitý prach a případně siloxan – křemíkové saze – pro zvýšení zatékavosti). Lze ovšem použít i tradičně osvědčené výrobky (např. VAPO injekt). Organokřemičité přípravky je možno použít též, ale je třeba volit varianty vhodnější pro zpevňování omítkových ploch (např. Porosil ZTS apod.). Ty lze aplikovat do otvorů pro injektáž před aplikací injektu. Také doporučujeme aplikovat do trhlin a všech dutin určených k vyplnění. Důležité je dodržovat technologické postupy, zejména v otázce vlhčení před a po aplikaci injektu, lokálních tmelů a zvláště omítek (jádro/štuk). Při plošné injektáži je třeba vrtý provést v pravidelném síťovém rozložení. Ideálně za použití vrtáku průměru cca 4 mm, doporučujeme do sklíčidla zasunout vrták tak, aby z něj vyčnívala je potřebná délka několika mm – není účelem vrt provést pod omítky až do zdiva, tedy pouze po zjištěnou dutinu. Pokud bude injekt aplikován injekční stříkačkou, doporučujeme jehlu proříznout ze stran, což potom umožní injektu lépe zatékat do odloučených vrstev. Variantou jsou pochopitelně i kapénkové systémy, které se často osvědčují. I při plošné injektáži lze doporučit v prvním kroku aplikaci organokřemičitých zpevňovacích prostředků (např. Porosil ZTS). Taktéž doporučujeme, a to ještě před jeho aplikací, injektovat vápennou vodou. V takovém případě vápenná voda funguje jako akcelerator zrání zpevňovače.

V určitém rozsahu bude třeba doplnit jádrovou omítku, do níž bude použit hrubší písek (zrnitost bude odpovídat tloušťce vrstvy – modelově tloušťce omítky 10 mm odpovídá zrnitost písku aspoň 4 mm). Malta používaná pro omítání bude čistě vápenná. Preferovány jsou materiály míchané na stavbě z kvalitního pojiva (např. Vápenka Mokrý, Velké Hydčice, Štamberk, případně Čertovy schody) – předem našlehanou kaší z vápenného hydrátu (hydroxid vápenatý Ca(OH)_2). Mechanická aktivace vápenné kaše se provádí poměrně jednoduchou cestou; kvalitní vápenný hydrát (uveden výše) se nasype do sudu a zalije vhodným množstvím vody. Následně se rychloběžným talířovým míchadlem (700 až 1500 otáček/min a nelze jej nahradit běžným směšovým míchadlem!) „aktivuje“, prostě se pečlivě rozmíchá. Pokud je míchání dostatečně intenzivní, vápenná kaše doslova „houstne před očima“ a její plasticita se přiblíží kaši z dlouhodobě odleželého vápna. Tento způsob eliminuje všechny nedostatky nerozležených vápen v míře a kvalitě srovnatelnými s dlouho

uleželými vápny. Další a též ideální možností je použití tradičního uleženého kašového vápna dobré kvality a stárí a další osvědčená a vyzkoušená pojiva (např. ověřená vápna naložená v jamách atd.).

Zrnitost plniva omítkové směsi se bude řídit tloušťkou vrstvy a také tím, zda se jedná o jádro či svrchní (kontaktní) vrstvu. V zásadě zrnitost písků či kameniva bude dosahovat až cca. 50 % tloušťkou házené vrstvy (modelově to znamená: pokud je tloušťka jádra 12 mm, největší složkou písku či kameniva bude zrno o maximální velikosti 5–6 mm, historicky u jádra může být složka zrnitosti až 12 mm i více – dle fyzikálních možností) nebo je třeba provést s technologickou důsledností více vrstev s dodržáním vhodné zrnitosti plniva a technologické pauzy. Velmi důležité je, aby zrnitost použitého písku byla stejnoměrná od nejmenší frakce po největší (každá složka zrnitosti je rovnoměrně zastoupena, včetně prachových součástí). Pokud písek obsahuje jílové součásti, je třeba laboratorně doložit, že jsou stabilní (nebobtnají, nejsou hygroskopické a případně mají pozitivní hydraulické vlastnosti). Je možno plnivo míchat i uměle či doplňovat plnivo přírodní, které vyhovuje podmínkám. Také je třeba, aby v plnivu byla stejně zastoupena složka ostrá a oblá (oblázky i drcené ostré prvky), často tyto parametry splňují říční písky. Pokud tomu tak není, je třeba mísit písky kopané s říčními (obsah jílových částí ve směsi nesmí nepřesahovat 5 %), ale za výše uvedených podmínek. Je třeba doložit ložisko písků (vhodné jsou např. Borek – náplavka Lahovice, který má hliněných podílů do 5 %, Sázavské písky, Střeleč pro domíchávání). U písků bude vždy provedena sedimentační zkouška.

Standard míchání směsi: optimální je použití míchačky s nuceným oběhem. Vzhledem k tomu, že na stavbách výrazně převažují běžné míchačky, je nutno směs míchat delší dobu. Osvědčuje se do prázdné míchačky napuštění vody, přidat vápennou kaši rozmíchat a pak postupně přidávat plnivo tak, aby se celá směs míchala minimálně 15 minut – tedy asi 25-30 minut v běžné míchačce. Je to nutné proto, aby se jednotlivá zrnka písku dokonale obalila pojivou suspenzí. Zkrácení doby míchání výrazně zhoršuje kvalitu malty.

Příprava vápenné vody

Váпно: nutno použít co nejčistší, nejlépe kaši z čerstvě vyhašeného vzdušného vápna, nebo kvalitní kaši odleželou, případně kvalitní hydrát (Čertovy schody, Mokrá, Velké Hydčice aj.).

Voda: s ohledem na schopnost rozpouštění hydrátu je nutno použít čistou měkkou vodu, optimálně vodu demineralizovanou, méně vhodná je běžná chlorovaná pitná voda nebo tvrdá voda studniční apod.

Teplota: Při teplotě 15 ° C je rozpustnost hydroxidu vápenatého $\text{Ca}(\text{OH})_2$ ve vodě nejvyšší, 1,8 g v jednom litru vody. Při vyšších teplotách rozpustnost klesá. Sudy by měly být v létě umístěny v zastíněné poloze.

Vydatnost: pro přípravu vápenné vody v sudu o obsahu 200 litrů je potřeba minimální množství cca 1 litr vápenné kaše o hustotě 1,4 kg / litr vody (obvykle se pracuje s větší dávkou kaše, pak se doplňuje voda úměrně uvedeným postupům).

Použití hydraulických příměsí je ve specifických případech povoleno po dohodě, ale příměs musí tvořit 1 až max. 10 % z celku. Lze zvažovat vhodný cihelný prach, bílý cement, pucolány či technopucolány, trasy apod. Šedý portlandský cement je zcela vyloučen (především z důvodu nevhodné barevnosti základu malty před samotným probarvováním, ale také proto, že některé pískovce, a zvláště opuky, s ním negativně reagují a degradují). V případě potřeby (specifického požadavku) lze použít i tzv. románské vápno (někdy označované jako románský cement) a to jako samostatné pojivo. Používat lze samozřejmě i

další typy přírodního hydraulického vápna (NHL). Všechny složky v případě pochyb budou konzultovány s vybraným technologem a případně i s chemikem, kteří vyloučí možné pochybení a pomohou s optimalizací směsi.

Bude-li používána průmyslově vyráběná vápenná maltová směs, je třeba dbát na její kvalitu, pojivo a zrnitost. V úvahu je třeba brát dlouhodobé zkušenosti s takovým materiálem, především v areálu Pražského hradu (např. etalon pro jádro – Bayosan HR 811 (450) česká varianta se zrnitostí 4 mm, pro menší opravy Bayosan RK 39 se zrnitostí 2 mm, nesmí se používat v soklových partiích). Svrchní štuk bude jemný, pečlivě utažený dřevem (ideálně dubové či bukové hladítko) tak, aby odpovídal kvalitou povrchu původním omítkám (např. etalon Hasit 162). Je důležité, aby na opravě pracovali pouze zkušení pracovníci, nejlépe odborní štukatěři a řemeslníci. Při opravě štuků je třeba dbát na správný technologický postup (např. namočení stávající omítky či zdiva a následné zakrápění nové omítky, aby nezprahla). Fasáda nebude přestukována jako celek, ale pouze její destruovaná místa. Savost podkladu jednoznačně sjednotí bílý vápenný podnátěr.

Zvláštní pozornost bude věnována výzdobě fasád, jako jsou suprafenestry apod. Důraz bude kladen na obnovení všech ostrých hran a linií, které jsou pro členění fasád důležité.

Z hlediska orientace části fasád na osluněné strany, bude třeba dořešit funkční zastínění lešení a pravidelné vlhčení provedeného díla.

Použití výztuží (např. Helifix) v případě významnějších poruch je přípustné. Pokud dojde k nalezení další míst mimo projektovou dokumentaci, bude posuzován každý případ zvlášť za asistence přizvaného statika (odborníka na historické objekty). Pro zatmelení výztuží bude použit vápenný materiál, např. Statical L Historic, v případě dostačující pevnosti 3,5 Mpa i Bayosan HR 811 (450).

Vápenné nátěry fasád

Finální úprava fasád bude provedena vápenným lazurním nátěrem. Vyzrálý nový i historický štuk bude opatřen bílým vápenným podnátěrem. Barva se do povrchu vtírá, aby mechanický účinek vlasu nástroje vtíral materiál do pórů podkladu. Optimálním nástrojem je malířská štětka ve stavu, kdy je obvykle již vyřazována, tedy se silně obroušeným vlasem (4–6 cm, vhodná a osvědčená je kulatá malířská štětka Spokar C4 nebo štětka firmy Vala). Podklad je ideální nanášet jednosměrnými tahy vertikálně (případně horizontálně). Pro svrchní nátěr se naopak osvědčil krouživý pohyb štětkou, kdy stopa nástroje po zaschnutí může připomínat práci s plstěným hladítkem. Nesmí docházet k překrytí nátěru tzv. zpětnými tahy – zvláště je tedy třeba brát ohled na propsání pater lešení. Vždy je třeba natřít uzavřený segment plochy fasády jednoznačně oddělený architektonickým členěním. S vápenným nátěrem nelze končit v ploše, protože každé napojení je vždy vidět. Nezbytné je dodržovat klimatické podmínky – teploty od +12 do +25 °C, nepracovat na přímém slunci (potom tedy natěračské práce pouze v ranních nebo večerních hodinách) a hotový nátěr ještě vlhčit vodou – osvědčilo se minimálně dvakrát po 8 hodinách. Zejména bude dbáno na rukopis, který je u lazurního vápenného nátěru zvláště důležitý.

Kamenické a sochařské restaurátorské práce

Sochařské práce nejsou součástí řešeného rozsahu projektu. Výjimku tvoří socha sv. Barbory, kterou je třeba u jihovýchodního rohu domu pečlivě zakrýt geotextílií a ochranou

bednou vyrobenou z dřevoštěpkových desek, neboť se nachází v bezprostřední blízkosti lešení.

Kamenické práce se týkají hlavně ostění sklepních oken. V zásadě bude celý povrch kamene omyt čistou pitnou vodou pod mírným tlakem (v případě pískovce nesmí poškodit povrch kamene – zcela by neměly být odmyty části případně rozpadlého pískovce, který by bylo ještě možno zpevnit). Po vyschnutí budou povrchy pokryté mechy, řasami apod. ošetřeny vhodným biocidním prostředkem (např. Sanatop, Porosan). V zásadě by neměly být používány přípravky na bázi kvarterních amoniových solí. Postup odmytí prostředku je totiž třeba provádět obzvláště pečlivě tak, aby na povrchu nezůstaly žádné zbytky chemických látek biocidního ošetření, což lze jen těžko zaručit i kontrolovat. Bohužel vzhledem ke změnám evropské legislativy dnes v běžné praxi jsou ve většině dostupné právě jen přípravky tyto soli obsahující. Takže je třeba dodržovat technologický postup a zajistit jejich dokonalé odmytí.

Obecně lze konstatovat, že použití horké vody v kombinaci s párou je pro čištění plochy kamene ideální (samozřejmě za pečlivého sledování teploty – nesmí dojít k teplotnímu šoku materiálu, zvláště v případě subtilních prvků). Při použití rosné stěny je třeba dodržovat technologické postupy, tj. nechat vodu působit tak dlouho, aby dostatečně změkčila krusty.

Pro naměkčení krust i pro případné povrchové odsolení a čištění bude použito buničinových obkladů, s použitím destilované vody (např. Arbocel R, Arbocel BC 200 či Subcel F3000, či materiály odpovídající technickým parametrům uvedených – buničina musí být vždy bez obsahu chemických látek – např. protipožárních, nejvhodnější je potom lékařská či veterinární varianta). V procesu čištění, po odsolení, lze používat již pouze pitnou vodu. Voda obecně používaná na stavbě musí být pitná nikoliv užitková. Používat lze mýdlovou, čpavkovou, octovou vodu či vodný roztok hydrogenuhličitanu amonného, ale je třeba přísně dodržovat technologické postupy a obecně spíše nižší koncentraci účinných látek. Pro ztmavlé plochy pískovcových prvků se dlouhodobě osvědčilo právě použití buničiny a vodný roztok hydrogenuhličitanu amonného (např. fa. Dorapis). Ideální je pokrytí větší plochy zdiva najednou a případně ještě zakrytí mikrotenovou folií – na prodloužení účinné doby působení. Následně je třeba plochu velice pečlivě umýt vodou a zbavit ji pozůstatků hydrogenuhličitanu amonného. To vše je třeba kombinovat s ostatními postupy i mechanickým čištěním naměkčených krust. Zabal s buničinou bude třeba bezpochyby několikrát opakovat. Zpravidla dobrého výsledku lze dosáhnout po třech cyklech zabalů. Vždy budou provedeny testy před plošným použitím. Postup je třeba přizpůsobit stavu zdiva a správnému technologickému postupu. Samozřejmě vhodným způsobem je i namíchání mýdlové emulze s výše uvedenými příměsemi. Zvolený postup se odvine od provedených zkoušek. V zásadě vylučujeme použití látek na bázi zásad či kyselin, obvykle v současnosti používaných při zesvětlování historických staveb z kamene, stejně jako plošné abrazivní metody (např. tryskání brusnými frakcemi). Tyto postupy do restaurování architektury vůbec nepatří a riziko narušení kamene je značné, resp. nevyhnutelné. Úroveň čištění je zjednodušeně taková, aby byl ztenčen povrch krusty (tmavý povrch kamene způsobený vlivem antropogenní činnosti) do té míry, že nebrání přirozené prodyšnosti kamene, ale zároveň nesmí dojít k narušení samotného povrchu – tzv. otevření (což je víceméně nevratná skutečnost).

Čištění povrchu kamene bude prováděno také mechanickou cestou (povrch bude čištěn měkkými kartáči (silonovými i režnými); krusty budou odstraňovány brusnými kamenickými houbičkami, brusným rounem (nekorozivním), mosaznými kartáčky, skalpelem atd.), avšak šetrně, bez zásahu do vlastního povrchu kamene. Mechanické čištění musí být kombinováno

s mokrou cestou (v podstatě broušení pod vodou – což celkem zásadně zamezuje příliš invazivnímu zásahu). Neprodyšné krusty budou jemně mechanicky odstraněny, ale pouze tak, aby nebyl porušen originální povrch kamene. Zvláštní ohled, především při odstraňování krust, bude brán na stopy originálního opracování.

Vzhledem k charakteru zásahu, který je především konzervační a preventivní, nepředpokládáme zásadní poruchy pískovcových partií a prvků. Obecně lze z kamenického hlediska konstatovat následující postup; historické zdivo bude prioritně zachováno, poškozená místa budou podle pozice opravena buď tmelem, nebo případně kamenickými vložkami. V některých případech mohou být provedeny jen lokální kamenické doplňky. Ty lze provést přesným doplňkem vlepením na epoxidové lepidlo (např. Akemi). Podmínkou je minimalizace kontaktního spoje. Také lze kombinovat lokální tmelové a kamenické doplňky (ne však v horizontální ploše). Nový pískovec bude vždy opracován ručně (minimálně ručně finalizován – jde o kvalitu povrchu; ručně opracovaný je odolnější než řezaný, a to i v případě tvrdých pískovců).

U historických partií však obecně upřednostňujeme tmelení; pokud jde o významně namáhanou partii, tak je obvykle opatřována ještě krytem z oloveného plechu. V takovém případě souhlasíme s použitím Pb plechu tloušťky 1–3 mm podle typologie místa. Tmely mohou být doplněny polypropylenovými pásky a také vyztuženy drobnou výztuží (treláží) z nekorozivních materiálů (Cu, nerezová ocel, bronz).

Pokud bude nutná výměna kamenného prvku či jeho části, je třeba vybrat vhodnou barevnost a zrnitost kamene, nejlépe přímo v lomu. Typ pískovce je třeba volit také podle tvrdosti za dodržení obvyklých požadavků statiky v ohledu sourodosti nosných materiálů (též v ohledu kontaktní tvrdosti a pevnosti z hlediska navazujících prvků – je třeba vyloučit negativní kontaktní stavy jako např. drcení). V jistém ohledu je třeba též zhodnotit míru namáhání dané konstrukce. Po očištění povrchu budou vyspraveny trhliny a další poruchy v kameni. V případě zjištění závažnějších poruch bude k jejich posouzení přizván statik – specialista na historické konstrukce, který navrhne způsob opravy.

Z výplní spár bude zvětralá či nesoudržná malta opatrně odstraněna do hloubky cca 20 mm tak, aby nebyla porušena hrana kvádrů nebo profilu. Potom budou spáry vymyty vodou pod mírným tlakem, aby byl odstraněn všechen jemný prach a případné nečistoty.

Při spárování bude bezpodmínečně dbáno, aby spáry v hloubce a přiléhající kámen byly předem dostatečně navlhčeny. Nedostačuje pouze lehce navlhčit stříčkou (rozprašovačem), voda se musí dostatečně nasát do materiálu. Spáry musí být pečlivě utaženy a velmi se osvědčilo jejich utemování dřevem (za předpokladu, že bylo jádro pečlivě naneseno a utaženo kovovou špachtlí). Povrch spáry bude zároveň s hranou kvádrů, případně by měl kopírovat nerovnosti plochy. Pro delší životnost je zásadně důležitá další péče o čerstvě provedené spáry. Hotové spáry je třeba několikrát denně vlhčit (pouze stříčkou, nikoliv hadicí – samozřejmě tak, aby se nevyplavovalo pojivo či plnivo), zejména v horkých dnech. Vlhčení je třeba opakovat do vyzrání malty (2 až 4 týdny podle klimatických podmínek).

Malta používaná pro spárování, tmelení a ložné plochy při přesazování či vložkách bude vápenná. Preferovány jsou materiály míchané na stavbě z kvalitního vápenného pojiva – nejlépe předem našlehanou aktivovanou kaší z vápenného hydrátu (hydroxid vápenatý $\text{Ca}(\text{OH})_2$) – technologický postup aktivace je popsán v kapitole věnované omítkám. Ideální je též uleželá kašová vápna dobré kvality a stáří (např. prodej uleželého vápna Velké Bílovice) a

další osvědčená a vyzkoušená pojiva (např. ověřená vápna naložená v jamách či sudech atd.). Možné jsou i kombinace vzdušných a hydraulických vápen, které jsou na trhu celkem dostupné. Použití hydraulických příměsí je povoleno, ale příměs musí tvořit 1 až max. 8 % (z celku) a to v případě jednodruhového základního pojiva (např. ložisko Mokrá jako hlavní pojivo nebo vápno z lomu Čertovy schody, Štramberg, Velké Hydčice, Otterbein apod.). Možným pojivem je také pojivo VAPO (Aqua Bárta), ovšem za přísného dodržení postupu určeného výrobcem. Šedý portlandský cement je zcela vyloučen (především z důvodu nevhodné barevnosti základu malty před samotným probarvováním, ale také z důvodu, že některé pískovce s ním negativně reagují a degradují v kontaktních plochách). Používat lze samozřejmě i další typy přírodního hydraulického vápna (NHL – max. středně hydraulické do 3,5 MPa). Všechny složky v případě pochyb budou konzultovány s vybraným technologem a případně i s chemikem, kteří vyloučí možné pochybení a pomohou s optimalizací směsi.

Pro injektáže případně odloučených ploch či trhlin bude použit vhodný materiál na vápenné bázi s odpovídajícím plnivem (inramorová moučka, opukový prach, čistý křemičitý prach a případně siloxan pro zvýšení zatékavosti). Lze ovšem použít i osvědčené výrobky (např. VAPO injekt).

Pro eliminaci technologické nekázně při mísení je povoleno použití záměsové vody s příměsí maximálně 3% akrylátové složky (např. adekvátní Sokratu ovšem s ohledem na kvalitu, akrylát v takovém poměru funguje jen jako smáčedlo a umožňuje lepší zpracování tmelu). Malty bude připravovat zodpovědný pracovník pod dozorem restaurátora; je třeba zaručit stejnorodost materiálu – nejlepší je, když maltu za suchého stavu připravuje pouze jeden pracovník, stejně tak bude připravována záměsová voda. Akrylát na stavbě jiným způsobem používán nebude. Zcela vyloučeno je natírání spáry i jen záměsovou vodou před spárováním, je určena pouze do malty (jako smáčedlo usnadňující a zlepšující promísení jednotlivých složek). Pracovníci budou dbát na pečlivé promíchání pojiva a plniva před použitím (čím déle, tím lépe). Rozdělané množství malty bude důsledně zpracováno najednou, protože z technologického hlediska není přijatelné, aby zavadlá malta byla znovu rozmíchávána. Malty budou s dostatečným předstihem vyvzorkovány a předloženy ke schválení zástupcům Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky. Mimo jiné bude i doloženo, kdy a kde byly navržené maltové směsi použity (v případě, že nejde o známé použití v areálu PH).

Zrnitost plniva směsi se bude řídit velikostí spáry a také tím, zda se jedná o jádro či svrchní (kontaktní) vrstvu. V zásadě zrnitost písků či kameniva bude dosahovat až cca. 50 % velikosti spáry (modelově to znamená: pokud je šířka spáry 12 mm, největší složkou písku či kameniva bude zrno o maximální velikosti 5–6 mm, u jádra plošných tmelů může být složka zrnitosti až 12 mm i více) nebo je třeba provést s technologickou důsledností více vrstev s dodržením vhodné zrnitosti plniva a technologické pauzy. Velmi důležité je, aby zrnitost použitého písku byla stejnoměrná od nejmenší frakce po největší (každá složka zrnitosti je rovnoměrně zastoupena, včetně prachových součástí. Pokud písek obsahuje jílové součásti, je třeba laboratorně doložit, že jsou stabilní (nebobtnají, nejsou hygroskopické a případně mají pozitivní hydraulické vlastnosti). Je možno plnivo míchat i uměle či doplňovat plnivo přírodní, které vyhovuje podmínkám. Také je třeba, aby v plnivu byla stejně zastoupena složka ostrá a oblá (oblázky i drcené ostré prvky), často tyto parametry splňují říční písky. Pokud tomu tak není, je třeba mísit písky kopané s říčními (obsah jílových částí ve směsi nesmí nepřesahovat 5 %), ale za výše uvedených podmínek. Je třeba doložit ložisko písků (vhodné jsou např. Borek – náplavka Lahovice, Sázavské písky, Střeleč).

Malty budou podle potřeby probarvovány vhodnými pigmenty – to platí i pro tmely. Není vhodné provádět patinaci spár pouze povrchově, již samotná malta by měla mít vhodný odstín (ne třeba ještě výsledný, ale dle zkušenosti alespoň střední probarvení), který vytvoří vhodný základ pro správnou barevnost spáry. Spáry by měly spolu s kamenem z hlediska barevnosti tvořit celek, který nebude rastrován výrazně světlejšími liniemi spár. V tomto ohledu je třeba probarvení malty přizpůsobovat převažující barevnosti okolní plochy kamene. Vhodné pigmenty, jak oxidické, tak přírodní, je třeba rozetřít ve vodě aspoň den před použitím. Barevnost malty, kde jsou použity takto připravené pigmenty, bývá stabilnější a lépe vydrží. Barevnost spárovací malty se pochopitelně musí vždy přizpůsobit spárované partii zdiva s ohledem na barevnost dotčené plochy.

Pro specifické použití nevylučujeme použití strojně míchaných maltových směsí na bázi hydraulického vápna. Takovým případem je např. Bayosan HR 811 (450 česká varianta), kterou lze použít v případě specifického požadavku. Na základě dlouholetých zkušeností jde o materiál vhodný pro tmely s hraničním namáháním (solí a vlhkostí) nebo spáry vyžadující extrémní odolnost. Pokud bude navrhován teoreticky adekvátní výrobek, tak za předpokladu srovnatelných vlastností doložených bezpečnostním a technickým listem, a především s reálnou zkušeností nad 5 let expozice.

Obecně lze konstatovat, že pro zpevňování narušeného kamene budou používány organokřemičité přípravky. Ty jsou v areálu Pražského hradu používány v různých variantách od roku 1972. K vytvoření křemičitého gelu dochází uvnitř pórového systému reakcí s vlhkostí, obsaženou v materiálu, póry zůstávají volné a difuzní odpor povrchové vrstvy se zvýší jen nepatrně (materiál může „dýchat“), nezadržuje v ošetřeném materiálu vlhkost. Proces by měl být prováděn maximálně ve dvou až třech cyklech (nebo podle aktuální nasákavosti a stavu kamene). Přípravky by měly být hydrofilní (bez hydrofobizačního účinku). Přednost bude dána přípravkům, se kterými je restaurátor zvyklý pracovat, pokud to ovšem bude osvědčený materiál, který byl úspěšně použit na území Pražského hradu nebo prošel testováním ÚTAM AV ČR dle zadání Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky (Porosil Z, RZ; Remmers Funcosil; Imesta; Wacker).

Dále platí, že zvětralý pískovec bude zpevněn napouštěním schválenými zpevňovacími prostředky na organokřemičité bázi. Hlubší korozní kaverny, v nichž by se mohla držet voda, budou zaplněny vápenným tmelem s vhodnou příměsí a podle potřeby překryty olověným plechem. Partie, které nejsou přímo vystaveny dešťovým srážkám (což je vzhledem k pozici schodiště poněkud nepřesné) budou po několika cyklech zpevnění překryty vápenným tmelem též. Technologický postup bude třeba upřesnit na základě zkoušek.

Hydrofobizace

Kamenné plochy v této realizaci nebudou hydrofobizovány, neboť se nachází v místech soklových částí průčelí nad chodníkem a je třeba zajistit co nejlepší průchod vlhkosti a možnost jejího přirozeného odpařování.

Klempířské práce

Veškeré stávající klempířské prvky budou pečlivě prověřeny (stav, funkčnost a životnost). Nedostatky budou opraveny, poškozené či nevyhovující kusy případně vyměněny. Všechny stávající železné kotvy dešťových svodů, bleskosvodů apod. budou nahrazeny měděnými. Pozornosti by neměla uniknout funkčnost a dimenze žlabů a svodů. Všechna

taková místa je třeba přeřešit a upravit tak, aby byla dlouhodobě funkční, zvláště s ohledem na minimální dostupnost.

Pokud bude třeba provádět výměnu některého pohledově exponovaného měděného prvku, který bude navazovat na jiný měděný prvek s patinou, bude jeho nové provedení v patinované variantě, přizpůsobené právě barevnosti dochovaných klempířských prvků (černá patina mědi: Syrná játra, chemické patiny např. dodavatel Dorapis s.r.o. nebo Luvata – Nordic Brown, zelená měděnka: např. Luvata (nyní Aurubis) – Nordic Green Traditional – varianta odstínu vyrobená pro Královský letohrádek – nikoliv jen dle běžného vzorníku Luvata, nebo jiné kvalitativně odpovídající).

Pokud budou shledány železné háky, např. konzolové, které jsou kvalitně zpracované, není nutné je vyměnit. Budou očištěny a ošetřeny v souladu s technologií uvedenou v kovářských pracích. Při zpětném osazení Cu žlabů, bude do kontaktních ploch vložen olověný plech.

Kovářské a zámečnické práce

Standardně bude restaurátorem vždy proveden průzkum stavu a skladby provedení i barevnosti dotčených prvků, jehož výstupy budou shrnuty v technologickém postupu. Níže je uveden základní přehled kroků technologického postupu.

Obecně pro zámečnické výrobky z mosazi (kliky, štítky, olivy, závěsy, zástrče apod.) předpokládáme odstranění oxidů a následné vyleštění. Spojovací materiál (šroubky, vruty apod.) bude odpovídajícího typu a materiálu (např. šroubky se zapuštěnou či čočkovou hlavou, ale vždy s rovnou drážkou v provedení mosaz, bronz – zcela vyloučeny jsou křížové, hvězdičkové či jiné moderní typy). To neplatí pro nové výrobky. Všechny zámky budou revidovány, konzervovány a promazány. Bude ověřen počet a funkčnost stávajících klíčů (zejména u typologicky historických zámků, vložek se to netýká).

Vyleštěný povrch lze z důvodu dlouhodobější ochrany opatřit ochrannou vrstvou, ideálně lakem Paraloid B72 v xylenu či nitrocelulózovým zaponovým lakem. Případně je možno povrch prvků převoskovat (včelí vosk rozpuštěný v benzínu či Revax 30, KRNB aj.) a poté přeleštit středně tvrdým kartáčem (obdobný jako obuvnický) – tento způsob ovšem vyžaduje striktní pravidelnou údržbu. Tato finální úprava bude konzultována se zhotovitelem.

Snímání nátěrů ze železných (př. ocelových) prvků bude prováděno odstraňovači na bázi rozpouštědel (např. Chemsearch Chemstrip, Colorlak P 05, P 07, P08, Barvy Laky P 8512, P 8513, P8214 či BARVOŽROUT a jiné prioritně na bázi dichlormethanu). Zpravidla úspěšnost sejmutí mladších barev je v předstihu třeba vyzkoušet na vzorcích.

Není zcela vyloučeno opalování plamenem (případně ve výhni) či horkovzdušnou pistolí. Není ovšem vhodné postupovat za příliš vysokých teplot a nechat barvu shořet. Může dojít k vyžhání kovu a jiným nevhodným důsledkům přehřátí. U historických kovaných prvků je většinou základním nátěrem suřík, který je možno ponechat a pouze doplnit (v takovém případě se odstraňování vrchního nátěru ostrým plamenem nedoporučuje). Totéž vyžaduje přístup k historickým zámkům a pohyblivým mechanismům. Jednak většinou mají nákladnější podobu i ve smyslu povrchových úprav, ale též obsahují prvky, které vysokým ohřevem projít nesmí (např. perka, pružiny, konstrukční prvky, kulisy zámku atd.).

Obecně budou případné zbytky koroze mechanicky odstraněny kartáčováním a rozpuštěny např. tanátováním či fosfátováním (např. tanát Worko, Dorapis atd.). Tam, kde nelze rozebrat spoj (např. spony/bunty, kamenáče, trny v kameni či dřevu aj.) je vhodné ještě použít injekcí vhodným antikorozním přípravkem (např. Ferokon, EBOL LMM, Cortex aj.).

Při standardním postupu bude následně proveden minimálně dvojnásobný základní nátěr suříkem rozmíchaným ve fermeži (podle hustoty, ale zpravidla 1-2 dny stačí k vyzrání, suřík kupodivu funguje jako sušidlo bez negativních důsledků); potom nátěry grafitem rozmíchaným ve fermeži (pokud možno bez sušidel). Je třeba počítat s polymerací 1 vrstvy až 7–10 dní, v závislosti na počasí. Poslední vrstva grafitu bude rozkartáčována. Na závěr doporučujeme povrch prvků převoskovat (včelí vosk rozpuštěný v benzínu, karnaubský vosk či Revax 30, KRNB aj.) a poté (po vytvrdnutí) znovu přeleštit středně tvrdým kartáčem (obdobný jako obuvnický). Tento postup zaručuje zpravidla 20 let bez údržby, dle zkušeností.

Technologické poznámky:

- významně záleží na kvalitě fermeže, zvláště na její rychlosti polymerace a stabilitě
- suříkový i grafitový nátěr je třeba namíchat s předstihem min. jednoho dne (pokud je to možné, lze rozmíchané barvy skladovat téměř do nekonečna. Ideální je mít plné skladovací nádoby (omezit přístup vzduchu, a tím zamezit polymeraci fermeže – tzv. škraloup vždy vyhodit – nerozmíchat!).
- nejprve se nasype trochu suříku či grafitu do míchací nádoby a zalije trochou fermeže, tato hmota (hustá kaše) je potom roztírána (nikoliv jen zamíchána – nejlépe třením v hmoždíři) – to je tradiční postup míchání barev. Postupně se pak dolévá fermež a přisypává pigment (suřík pro základ anebo grafit pro svrchní nátěr). Směs se stále pečlivě promíchává, na to je třeba dbát. Po finálním namíchání by hustota měla zhruba odpovídat konzistenci hustší smetany (u grafitu poměrně záleží na velikosti jednotlivého zrna, prachový grafit skvěle kryje, ale hrubší mívá kovovější vzhled, to eliminuje rozleštění). Den či dva je dobré, resp. ideální, směs odstavit, občas promíchat a případně doředit fermeží nebo naopak dosypat pigment. Vhodnou hustotu je třeba vyzkoušet zkušebním nátěrem (míra krytí a roztíratelnosti). Při samotné aplikaci – natírání – je třeba připravenou fermežovou barvu neustále a důsledně průběžně míchat. Pigment na rozdíl od obvyklých hobby barev má tendenci rychle sedat na dno.
- Za dobrých tepelných podmínek (cca. 22°C) lze aplikovat druhý základní nátěr cca. 24 hodin po prvním (to platí u suříku, grafit je pomalejší – významně). V případě grafitového nátěru je třeba vyčkat vyschnutí (to je závislé na teplotě atd.), ale jde řádově o 7-10 dní?
- po provedení svrchních nátěrů je dobré povrch převoskovat,
- oxid olovnato-olovičitý (Pb_3O_4) přesněji tetraoxid diolovnatolovičitý, nebo orthoolovičitan olovnatý (triviálními názvy suřík nebo minium) je těžká, sytě oranžověčervená až ohnivě červená krystalická nebo amorfnní látka. Jako plnivo olejové – fermežové barvy představuje i v současnosti nejlepší antikorozní ochranu (a to jak chemicky, tak elektrolyticky, což jsou její přirozené vlastnosti).

Méně častou variantou, ale ne neobvyklou, je barevná úprava povrchů kovářských či zámečnických prací. Pokud bude taková zastižena, bude zachována, konzervována a obnovena – to záleží na nálezové situaci, a též na hodnotě historické vrstvy (což vyjde z předběžného restaurátorského průzkumu při tvorbě technologického postupu). Ve většině případů se jedná o olejovou barvu (často na fermežovém základě). Odstíny budou určeny na základě průzkumu restaurátora a zástupců Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky.

Specifické postupy povrchových úprav se vždy odvíjejí od restaurátorského průzkumu. Často se lze setkat s úpravami v podobě kovářského černění, tanátování atd. – výjimečně s brynýrováním apod.

Nové či nově doplňované zámečnické výrobky jako klíčky a kování oken budou pouze odlitky z plné mosazi nebo bronzu.

Truhlářské práce

Restaurátor navrhne po detailním ohledání prvků, které budou součástí etapy, způsob postupu opravy. Historická kování z odstraňovaných oken musí být citlivě sejmuta a použita na replikách těchto oken. V žádném případě nesmí dojít k použití oken v jiných stavebních otvorech, než ze kterých byly sejmuty. Stejně tak demontované prvky opravovaných oken se vždy osadí na konkrétní místo na okně, odkud byly demontovány.

Dřevo obecně – povrchové úpravy

Sejmutí stávajícího nátěru z dřevěných prvků je prioritně prováděno odstraňovači na bázi rozpouštědel (např. Chemsearch Chemstrip, Colorlak P 05, P 07, P08, Barvy Laky P 8512, P 8513, P8214 či BARVOŽROUT a jiné prioritně na bázi dichlormethanu). Zpravidla úspěšnost zásahu je v předstihu třeba vyzkoušet na vzorcích.

Obecně vylučujeme použití kyselinových či zásaditých odstraňovačů, opalování laků plamenem propanbutanovým hořákem. Důvodem je obvyklá ztráta ostrých hran profilací a případná lokální ohoření dřeva. Při citlivém použití, výhradně zkušenými pracovníky, zcela nevylučujeme horkovzdušnou pistoli, zvláště má-li regulaci teploty. Kyseliny či zásady většinou negativně ovlivňují dřevo i nové povrchové úpravy, zejména v čase. V případě dveří potažených dýhou nesmí být v žádném dochovaná dýha ztenčena broušením

Pro okna a dveře se stávající úpravou bez krycích nátěrů, v tzv. lazurní prezentaci, doporučujeme použít vhodné a osvědčené oleje (např. belgické oleje Woodprotector, Borma Decking Oil (Danish Oil), Bona Deck Oil, oleje Osmo, Kreidezeit a případně i jiné s odpovídající kvalitou a dobrou referencí, která bude ověřena).

Pro plněné olejové nátěry odpovídající barevnosti, která je předvedena a schválena na vzorcích, doporučujeme plněné olejové nátěry v zásadě na bázi fermežových olejů (např. Barvy Laky Teluria – fermežová barva O2025, nebo fermežové barvy Ottosson Linoljefärg, Kreidezeit a Osmo). Žádoucí je používat materiály s nižším obsahem sušidel, což sice prodlužuje dobu vysychání, ale zvyšuje kvalitu polymerace fermeže či oleje; tím je dosaženo vyšší trvanlivosti nátěru spolu s jistou pružností povrchu. Zcela nevhodné je namíchávání sušidel (např. kobaltového prášku), což snižuje kvalitu nátěru.

Nyní se často lze setkat s preferováním alkydových olejů, které se v některých ohledech mohou blížit zpracováním fermežovým materiálům. Jejich použití je třeba vázat pouze k specifickým účelům. Tento materiál vychází s dnešních požadavků, ovlivněných především časovými termíny dokončení. Materiál není tradiční a z dlouhodobého hlediska se klasickým olejovým barvám nevyrovná v mnoha ohledech i trvanlivosti. Na trhu se vyskytuje řada variant (z technologického hlediska), jejichž volbu je třeba uzpůsobit prvku, i jeho pozici, který má být tímto materiálem ošetřen. Lze tolerovat realizaci nátěrových systémů pouze odborným natěračem (tzn. vyučeným natěračem/lakýrníkem), nejlépe s dlouholetými

zkušenostmi při obnově památek, což většinou zaručuje nevyšší třídu odborníků s reflexí tradičních postupů.

Závěrečná ustanovení

Fotografie ve zprávách budou dobře popsány a lokalizovány. Odevzdány budou Správě Pražského hradu všechny snímky na DVD – tyto není třeba popisovat či lokalizovat. Pro jednotlivé restaurátorské zprávy budou vybrána reprezentativní místa v rozsahu, která budou dokumentována před zahájením prací, v průběhu prací např. po dočištění a na závěr prací. Důležité je zachovat fotografický záběr partie (tzn. dokumentovat totéž místo ze stejného úhlu) a zdokumentovat na něm postupný průběh postupu prací. Technologické detaily by měly být součástí. Lešení umožní i pořízení profesionální fotodokumentace architektonických a sochařských detailů pro fototéku Pražského hradu. Zhotovitel je povinen umožnit fotografovi určenému Správou Pražského hradu přístup na lešení a po nejnutnější dobu jej neomezovat v práci.

Oprava a restaurování všech exteriérových partií v rozsahu realizované etapy musí být včetně hydrofobizace dokončena do konce **října**, tedy pokud by nebylo extrémně teplé počasí. Tento důvod je čistě technologický, protože teploty kolem a pod 12 °C vylučují práci prakticky se všemi technologiemi používanými během opravy a restaurátorského zásahu (nemluvě o nebezpečí čtenějších dešťových srážek).

Práce budou probíhat pod dohledem pracovníků Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky, kteří budou s dostatečným předstihem informováni o veškerých změnách v postupu obnovy. Všechny materiály a technologické postupy musí být odpovědnými zástupci schváleny (aspoň zápisem do stavebního deníku). Detaily postupu a technologií budou upřesňovány na místě, stejně jako používané materiály. Dodavatel bude počáteční stav i průběh prací dokumentovat a na závěr prací odevzdá podrobné restaurátorské zprávy doplněné fotografickou dokumentací odpovídající kvality. Součástí zprávy bude i doporučení budoucí údržby (např. obnova hydrofobizace po určité době). S tímto doporučením budou seznámeni všichni dotčení pracovníci Správy Pražského hradu a budou se jím při komplexní péči o objekt řídit.

Odůvodnění

Podle § 11 odst. 3 zákona o státní památkové péči vydávají příslušné orgány, v daném případě stavební úřady, svá rozhodnutí, jimiž mohou být dotčeny zájmy státní památkové péče, a jde-li o národní kulturní památky, jen na základě závazného stanoviska. Příslušným k vydání tohoto stanoviska v případě Pražského hradu je na základě vládního nařízení č. 55/1954 Sb. Kancelář prezidenta republiky. Podle § 44 odst. 3 zákona o státní památkové péči je závazné stanovisko ve věci, o které je příslušný rozhodovat stavební úřad, úkonem učiněným dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem.

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. k posouzení žádost č. j. SPH 1960/2024 o závazné stanovisko k akci „**Objekt č. p. 192 – oprava fasády včetně stavebních výplní. Pražský hrad**“.

Kancelář prezidenta republiky při posouzení žádosti a stanovení podmínek a požadavků uvedených ve výroku tohoto závazného stanoviska vycházela z ohledání fasád, oken a dveří Klarovy vily, který provedli pracovníci Odboru památkové péče Kanceláře prezidenta republiky a Správy Pražského hradu. Podmínky provedení restaurátorského zásahu vycházejí ze standardních podmínek památkové ochrany, jež jsou dlouhodobě na území národní kulturní památky Pražský hrad, která je navíc součástí památky zapsané na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO, uplatňovány a dodržovány.

Toto závazné stanovisko vychází z § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož v závazném stanovisku orgán státní památkové péče vyjádří, zda práce uvedené v žádosti o závazné stanovisko jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést; základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Poučení:

Proti tomuto závaznému stanovisku se nelze samostatně odvolat. Takové odvolání lze podat až proti rozhodnutí, které bude na základě závazného stanoviska vydáno.

Vyřizuje:
Mgr. Vojtěch Brož
Tel.: 224373629

PhDr. Petr Kroupa
ředitel
Odbor památkové péče
Kancelář prezidenta republiky

